EROISM LOCAL ÎN CONTEXTUL RĂZBOIULUI DE LA NISTRU: IMPLICAREA COMBATANȚILOR DIN COMUNA CIOBALACCIA

LOCAL HEROISM IN THE CONTEXT OF THE TRANSNISTRIAN WAR: THE INVOLVEMENT OF FIGHTERS FROM THE COMMUNE OF CIOBALACCIA

Natalia PÎRCIU,
specialitatea Istorie și Educație pentru Societate, gr. IES 2401,
Coordonator științific: **Ion GHELEȚCHI**, dr., lector univ.,
Centrul Universitar „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul
al Universității Tehnice a Moldovei

Rezumat: *Lucrarea abordează Războiul de la Nistru (1992) dintr-o perspectivă integrată, evidențiind atât cauzele geopolitice și identitare ale conflictului, cât și dimensiunea participării locale a combatanților din comuna Ciobalaccia. Conflictul este interpretat în contextul destrămării Uniunii Sovietice, al tensiunilor dintre majoritatea românească și elitele rusofone din regiunea transnistreană, precum și al implicării Federației Ruse prin intermediul Armatei a 14-a, factor decisiv în configurarea raportului de forțe.*

Un accent deosebit este plasat asupra mobilizării comunității din Ciobalaccia, caracterizată printr-un nivel ridicat de participare civico-militară. În condițiile unei armate naționale insuficient consolidate, recrutarea s-a realizat rapid, încă din primele zile ale conflictului, implicând rezerviști, polițiști și voluntari. Combatanții au fost dislocați în zone strategice – Coșnița, Tighina (Bender) și Dubăsari – unde au fost implicați în confruntări

de intensitate ridicată, în pofida unei pregătiri militare limitate și a inferiorității tehnice evidente.

Analiza relevă că participarea acestor actori locali a depășit dimensiunea strict militară, constituind o expresie a solidarității comunitare și a responsabilității civice. În același timp, lucrarea evidențiază impactul profund al conflictului asupra combatanților, atât în plan fizic, cât și psihologic, subliniind necesitatea valorificării memoriei colective ca element esențial al construcției identitare și al consolidării statalității Republicii Moldova.

Cuvinte-cheie: *Războiul de la Nistru (1992), eroism local, Ciobalaccia, mobilizare comunitar, participare civico-militară, memorie colectivă*

Abstract: *The paper examines the Transnistrian War (1992) from an integrated perspective, highlighting both the geopolitical and identity-based causes of the conflict, as well as the dimension of local participation by fighters from the commune of Ciobalaccia. The conflict is interpreted in the context of the dissolution of the Soviet Union, the tensions between the Romanian-speaking majority and the Russophone elites in the Transnistrian region, and the involvement of the Russian Federation through the 14th Army, a decisive factor in shaping the balance of power.*

Particular emphasis is placed on the mobilization of the Ciobalaccia community, characterized by a high level of civic-military participation. In the context of an insufficiently consolidated national army, recruitment was carried out rapidly, from the very first days of the conflict, involving reservists, police officers, and volunteers. The fighters were deployed to strategic areas—Coșnița, Tighina (Bender), and Dubăsari—where they took part in high-intensity confrontations, despite limited military training and evident technical inferiority.

The analysis shows that the participation of these local actors went beyond the strictly military dimension, representing an expression of community solidarity and civic responsibility. At the same time, the paper highlights the profound impact of the conflict on the combatants, both physically and psychologically, emphasizing the need to preserve collective memory as an essential element of identity construction and the consolidation of the statehood of the Republic of Moldova.

Keywords: *Transnistrian War (1992); local heroism; Ciobalaccia; community mobilization; civic-military participation; collective memory*

Bilbiografie:

1. Domenco, I. (2021). *Nistrul curge, amintirile rămân. File de istorie despre războiul de la Nistru, primăvara-vara anului 1992.* Notograf Prim, Chișinău.
2. Toma, T. (Coord.). (2020). *Războiul din Transnistria: Mărturii de istorie orală*. Galați University Press.
3. Guvernul Republicii Moldova, Biroul pentru Reintegrare, & Ministerul Apărării. (2012). *Cartea memoriei: În memoria eroilor căzuți la Nistru (1992)*. Chișinău.
4. Consiliul Raional Cantemir. (2022, 7 martie). *Amintiri triste despre Războiul de la Nistru*. Pagina Oficială a Consiliului Raional Cantemir. http://cantemir.md/noutati/amintiri-triste-despre-razboiul-de-la-nistru/
5. Mărturii orale ale combatanților din comuna Ciobalaccia, raionul Cantemir.